UNIVERSITY of NICOSIA

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος LLBC-441	**Τίτλος Μαθήματος** Θέματα Δημοσίου Δικαίου	**Πιστωτικές Μονάδες ECTS** 6
Προαπαιτούμενα Μαθήματος LLBC-121, LLBC-122, LLBC-270, LLBC-271	**Τμήμα** Νομική	**Εξάμηνο** Εαρινό
Τύπος Μαθήματος Υποχρεωτικό	**Γνωστικό Πεδίο** Δημόσιο Δίκαιο	**Γλώσσα Διδασκαλίας** Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών 1ος Κύκλος	**Διδάσκοντες** Α.Κ. Αιμιλιανίδης Κ. Στρατηλάτης Χ. Παπαστυλιανός	**Έτος Σπουδών** 4ο
Μέθοδος Διδασκαλίας Διά ζώσης	**Πρακτική Άσκηση** Δ/Υ	**Συναπαιτούμενα Μαθήματος** -

Στόχοι Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να εμβαθύνει τις θεωρητικές γνώσεις των φοιτητών για τις θεμελιώδεις αρχές (δίκαιο ανάγκης, κράτος δικαίου, διάκριση εξουσιών, αρχή αναλογικότητας κ.λπ.), τις κομβικές διαδικασίες (νομοθετική εξουσιοδότηση, έλεγχος συνταγματικότητας, ακυρωτικός έλεγχος κ.λπ.) και τις σημαντικές δικαιοδοτικές τεχνικές (στάθμιση, σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία, αξιοποίηση νομολογίας ΕΔΔΑ κ.λπ.) του κυπριακού Δημοσίου Δικαίου.
- Να φέρει τους φοιτητές σε επαφή με νομολογιακό υλικό σε ειδικά θέματα από το πεδίο του Δημοσίου Δικαίου και να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις διεργασίες δόκιμης και μεθοδικής αξιοποίησης του υλικού αυτού στο πλαίσιο της νομικής πρακτικής.
- Να δοκιμάσει τις ήδη αποκτηθείσες γνώσεις των φοιτητών στα γνωστικά αντικείμενα του Δημοσίου Δικαίου.
- Να παράσχει ένα συγκροτημένο, μεθοδικό και συστηματικό πλαίσιο προσέγγισης σύνθετων πρακτικών ζητημάτων που προσομοιάζουν με υποθέσεις της δικηγορικής πρακτικής, παρέχοντας στους φοιτητές τα εφόδια ώστε να αναπτύξουν αυτόνομα την ικανότητα προσέγγισης σύνθετων νομικών ζητημάτων.
- Να αναδείξει τη σχέση του εθνικού δικαίου με το Δίκαιο της ΕΕ και τον κομβικό ρόλο του τελευταίου στην εξέλιξη του Δημοσίου Δικαίου.
- Να αναδείξει τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και

τον «διάλογο» των κυπριακών Δικαστηρίων με αυτήν.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:
1. Εφαρμόζουν συνδυαστικά τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει στα διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα του Δημοσίου Δικαίου.
2. Επιλύουν σύνθετα πρακτικά θέματα με αναφορά σε αποφάσεις των κυπριακών Δικαστηρίων.
3. Αναλύουν, παρουσιάζουν αλλά και σχολιάζουν τη νομολογία επί διαφόρων ζητημάτων ενδιαφέροντος Δημοσίου Δικαίου.
4. Κατανοούν σε βάθος τα θεμέλια και τις κανονιστικές προδιαγραφές του ελέγχου συνταγματικότητας των νόμων στην κυπριακή έννομη τάξη
5. Αξιοποιούν την αρχή της αναλογικότητας και την τεχνική της στάθμισης, καθώς και τη σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία των νόμων.
6. Αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα της νομολογίας του ΕΔΔΑ, καθώς και το «διάλογο» που έχει αναπτύξει το ΣτΕ με αυτήν στη θεματική της αρχής ne bis in idem.
7. Κατανοούν σε βάθος τη δομική επίδραση του Δικαίου της ΕΕ στην εξέλιξη και ανάπτυξη του κυπριακού Δημοσίου Δικαίου.
8. Κατέχουν σε βάθος κρίσιμες πτυχές του ακυρωτικού ελέγχου και κρίσιμα δεδομένα της διοικητικής δίκης.
9. Συνθέτουν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει και να αναλύουν ζητήματα του Δημοσίου Δικαίου.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

1. Ο ιδιαίτερος ρόλος της νομολογίας στο Δημόσιο Δίκαιο και η τεχνική της διαφοροποίησης - Ο σχολιασμός δικαστικών αποφάσεων, σημασία και μέθοδος.
2. Στοιχεία του κράτους δικαίου - Από το τυπικό στο ουσιαστικό κράτος δικαίου – Τα χαρακτηριστικά και τα όρια του δικαστικού ελέγχου της συνταγματικότητας στη χώρα μας – Η μερική αντισυνταγματικότητα (τμηματική και ποιοτική) – Η σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία – Νομολογιακά παραδείγματα.
3. Το δίκαιο της ανάγκης στο κυπριακό παράδειγμα. Εφαρμογές και εμβάθυνση στην θεωρητική του δομή.
4. Μορφές συγκέντρωσης του δικαστικού ελέγχου της συνταγματικότητας στην κυπριακή έννομη τάξη – Διάχυτος v. συγκεντρωτικός έλεγχος – Βασικά στοιχεία για τα συστήματα ελέγχου συνταγματικότητας και για τα Συνταγματικά Δικαστήρια διεθνώς - Συνταγματικό Δικαστήριο
5. Η αρχή της αναλογικότητας και το κράτος δικαίου – Η αρχή της αναλογικότητας ως τεχνική του δικαστικού ελέγχου και τα επιμέρους ερωτήματα: Prima facie περιορισμός, θεμιτός σκοπός, κατάλληλο και αναγκαίο μέτρο, εύλογη σχέση (stricto sensu αναλογικότητα) – Η τεχνική της στάθμισης και η θεώρηση των συνταγματικών δικαιωμάτων ως αρχών και ως αξιών.
6. Σύνθετο πρακτικό θέμα και τα βήματα για την «επίλυσή» του.

7. Παρουσίαση δικαστικών αποφάσεων από τους φοιτητές.
8. Τα κοινωνικά δικαιώματα και η αρχή του κοινωνικού κράτους - Το δημόσιο συμφέρον και η αρχή της αναλογικότητας στην κυπριακή νομολογία κατά την εποχή των Μνημονίων.
9. Η διάκριση των εξουσιών και η νομοθετική εξουσιοδότηση – Η κανονιστική αρμοδιότητα της Διοίκησης, οι συνταγματικές προϋποθέσεις για την άσκησή της και ο δικαστικός έλεγχος – Η ευχέρεια άσκησης της κανονιστικής αρμοδιότητας.
10. Η σχέση μεταξύ του Συντάγματος και του Δικαίου της ΕΕ και η σχετική νομολογία των κυπριακών Δικαστηρίων και του ΔΕΕ – Η σύμφωνη με το Δίκαιο της ΕΕ ερμηνεία του Συντάγματος, νομολογιακά παραδείγματα.
11. Οι διοικητικές κυρώσεις, έννοια, κριτήρια, αρχές και επιβολή τους κατά τη νομολογία των κυπριακών Δικαστηρίων και το ΕΔΔΑ – Η αρχή ne bis in idem στη νομολογία του ΕΔΔΑ και του ΣτΕ – Ο «διάλογος» της εθνικής έννομης τάξης με την ΕΣΔΑ.
12. Το έννομο συμφέρον ως προϋπόθεση της παραδεκτής άσκησης ενδίκων βοηθημάτων της Διοικητικής Δικονομίας.
13. Ζητήματα δικαστικής προστασίας – Η ακυρωτική δίκη, τα «όριά» της και η νομολογία του ΕΔΔΑ.

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, «επίλυση» σύνθετων πρακτικών θεμάτων, παρουσίαση και ανάλυση νομολογίας, συμμετοχή φοιτητών.

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Τελικές εξετάσεις, ενδιάμεσες εξετάσεις, συμμετοχή φοιτητών, ατομική ή ομαδική εργασία (παρουσίαση απόφασης)

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Η διδασκαλία του μαθήματος στηρίζεται στις σημειώσεις και το λοιπό υλικό (νομολογιακό) που αναρτούν και ανανεώνουν οι διδάσκοντες. Παράλληλα, οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν εκ νέου τα διδακτικά εγχειρίδια των τεσσάρων υποχρεωτικών μαθημάτων Δημοσίου Δικαίου που έχουν ήδη διδαχθεί (Συνταγματικό Δίκαιο, Δίκαιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Διοικητικό Δίκαιο, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο).

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	**Συγγραφέας**	**Εκδοτικός Οίκος**	**Έτος**
Constitutional Law in Cyprus	Achilles C. Emilianides	Kluwer, 2nd Ed	2019
Η Κυπριακή Δημοκρατία και το Δίκαιο της Ανάγκης	Αχιλλεύς Κ. Αιμιλιανίδης, Χ. Παπαστυλιανός, Κ. Στρατηλάτης	Σάκκουλα	2016
Εμβάθυνση Δημοσίου Δικαίου: Ειδικά Θέματα Διοικητικού Δικαίου	Δήμητρα Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου / Ευαγγελία Κουτούπα-Ρεγκάκου	Σάκκουλας Α.Ε.	2005
Κράτος Δικαίου & Δικαστικός Έλεγχος της Συνταγματικότητας Ι	Αντώνης Μανιτάκης	Σάκκουλας Α.Ε.	1994